

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

Lawpedia Greece

Φοιτήτριες: ΠΕΤΡΑΚΗ ΙΩΑΝΝΑ

ΡΑΠΑΣΑΝΗ ΓΑΒΡΙΕΛΑ

Παραβίαση Δικαιωμάτων του παιδιού στην αφρικανική ήπειρο

ΟΜΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΩΝ/ΩΝ:

Παπαδήμας Δημήτρης

Κουρτάκη Ελληκαίτη

Νίκα Λυδία

Πετρουλάκη Χρύσα

Μάρτιος 2022

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1 ^ο - Οι μορφές εκδήλωσης των παραβιάσεων	3
Κεφάλαιο 1.1 - Πείνα	3
Κεφάλαιο 1.2 - Παιδική εργασία	3
Κεφάλαιο 1.3 - Η επιδείνωση της κατάστασης στην εποχή της πανδημίας	6
Κεφάλαιο 1.4 - Παιδική Πορνεία	6
Κεφάλαιο 1.5 - Παιδικοί Γάμοι	7
Κεφάλαιο 1.6 - Παιδική Μετανάστευση	9
Κεφάλαιο 2 ^ο - Δράσεις Διεθνών Οργανισμών	9
Αποτίμηση	11
Βιβλιογραφία	12

Κεφάλαιο 1^ο - Οι μορφές εκδήλωσης των παραβιάσεων

Κεφάλαιο 1.1 - Πείνα

Η παραβίαση των δικαιωμάτων των παιδιών στην αφρικανική ήπειρο αποτελεί συχνό φαινόμενο και λαμβάνει ποικίλες μορφές υποβιβάζοντας τις συνθήκες ζωής τους αλλά και απομακρύνοντάς τους από την απόλαυση μιας υγιούς παιδικής ηλικίας. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με έρευνα του Αφρικανικού Φόρουμ για την Πολιτική για τα Παιδιά (ACPF) οι μισοί θάνατοι οφείλονται στην πείνα. Περίπου 60 εκατομμύρια παιδιά στερούνται το φαγητό και ένα στα τρία παιδιά στην Αφρική κινδυνεύει να πεθάνει. Ακόμη, το 2017, περισσότερα από οκτώ εκατομμύρια παιδιά στην Αιθιοπία, πέντε εκατομμύρια στο Μαλάουι, τέσσερα στη Ζιμπάμπουε και τρία εκατομμύρια στην Κένυα αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα λόγω έλλειψης τροφής, η οποία σχετίζεται τόσο με τις εμφύλιες συγκρούσεις όσο και με την κλιματική αλλαγή. Η τροφή κυρίως για να νεαρά παιδιά διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην σωματική και γνωστική ανάπτυξη και αποτελεί θεμελιώδη δικαίωμα που θα οφείλαν να έχουν. Τα προαναφερθέντα στοιχεία συγκλονίζουν καθώς είναι απολύτως απαράδεκτο να πεινούν τα παιδιά στην Αφρική τον 21ο αιώνα. Επίσης, σύμφωνα με έκθεση της UNICEF ,βασικό πρόβλημα αποτελεί και η έλλειψη νερού με περίπου 425 εκατομμύρια παιδιά να στερούνται πόσιμο νερό και να κινδυνεύουν να πεθάνουν από λειψυδρία.

Κεφάλαιο 1.2 - Παιδική εργασία

Στα παραπάνω δεν θα μπορούσε να μη προστεθεί και το συχνό φαινόμενο της παιδικής εργασίας. Γενικά, ο όρος παιδική εργασία αναφέρεται στην εκμετάλλευση των παιδιών μέσω οποιασδήποτε μορφής εργασίας που τους αφαιρεί το δικαίωμα από την εκπαίδευση και είναι ψυχικά, σωματικά, κοινωνικά ή ηθικά επιζήμια. Η εκμετάλλευση αυτή απαγορεύεται από τη νομοθεσία σε παγκόσμιο επίπεδο όπως αναφέρεται παρακάτω. Στις φτωχότερες χώρες του κόσμου, περίπου το 1 στα 4 παιδιά ασκούν εργασία, ο μεγαλύτερος αριθμός των οποίων (29%) ζει στην υποσαχάρια Αφρική. Το 2017, τέσσερα αφρικανικά έθνη (Μάλι, Μπενίν, Τσαντ και Γουινέα Μπισσάου) πάνω από το 50% των παιδιών ηλικίας 5-14 ετών ασκήσαν κάποια μορφή

εργασίας. Η συντριπτική πλειοψηφία της παιδικής εργασίας βρίσκεται στις αγροτικές περιοχές και στις υποανάπτυκτες χώρες.

Ενώ η παιδική εργασία λαμβάνει διαφορετικές μορφές, προτεραιότητα είναι να εξαλειφθούν χωρίς καθυστέρηση οι χειρότερες μορφές παιδικής εργασίας όπως ορίζονται στο άρθρο 3 της σύμβασης αριθ. 182 της ΔΟΕ: όλες οι μορφές δουλείας ή πρακτικές παρόμοιες με τη δουλεία, όπως η πώληση και η εμπορία παιδιών, η δουλεία με χρέη και η δουλοπαροικία και η καταναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία, συμπεριλαμβανομένης της αναγκαστικής ή υποχρεωτικής στρατολόγησης παιδιών για χρήση σε ένοπλες συγκρούσεις η χρήση, η προμήθεια ή η προσφορά παιδιού για πορνεία, για παραγωγή πορνογραφίας ή για πορνογραφικές παραστάσεις η χρήση, η προμήθεια ή η προσφορά παιδιού για παράνομες δραστηριότητες, ιδίως για την παραγωγή και διακίνηση ναρκωτικών, όπως ορίζεται στις σχετικές διεθνείς συνθήκες εργασίας η οποία, από τη φύση της ή τις συνθήκες υπό τις οποίες εκτελείται, είναι πιθανό να βλάψει την υγεία, την ασφάλεια ή τα ήθη των παιδιών.

Συμπληρωματικά, σύμφωνα με την έκθεση «Παγκόσμιες εκτιμήσεις παιδικής εργασίας: Αποτελέσματα και τάσεις, 2012-2016» που διενήργησε η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας το 2017, ένα στα πέντε παιδιά δουλεύουν και, μάλιστα, ίσως σε επικίνδυνες συνθήκες εργασίας, ποσοστό που σε απόλυτους αριθμούς φτάνει τα 72 εκατομμύρια. Λόγω της ανάγκης οικονομικής ενίσχυσης των φτωχών εισοδημάτων του νοικοκυριού ή της ανάγκης φθηνού ή μη αμειβόμενου εργατικού δυναμικού, τα παιδιά αυτά οδηγούνται συνήθως στην εργασία από τις οικογένειές τους. Η συντριπτική πλειονότητα του παιδικού εργατικού δυναμικού απασχολείται στον τομέα της γεωργίας, καθώς παραδοσιακά αποτελεί το κύριο στήριγμα της αφρικανικής οικονομίας. Λόγω της ανάγκης οικονομικής ενίσχυσης των φτωχών εισοδημάτων του νοικοκυριού ή της ανάγκης φθηνού ή μη αμειβόμενου εργατικού δυναμικού, τα παιδιά αυτά οδηγούνται συνήθως στην εργασία από τις οικογένειές τους. Αν και το φαινόμενο της παιδικής εργασίας εμφανίζεται επίσης στον δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα της οικονομίας σε δευτερεύουσες εργασιακές δραστηριότητες, αποτελεί σκληρή πραγματικότητα στην Αφρική η εκμετάλλευση παιδιών στην εξόρυξη ορυκτών πόρων. Εκτός από την έλλειψη

εκπαίδευσης και τον αναλφαβητισμό, που αποτελούν τον κύριο παράγοντα για τις δυσκολίες δημιουργίας αξιοπρεπούς εργασίας, είναι ευρέως αποδεκτό ότι η βασική αιτία αυτών των στρεβλώσεων είναι η φτώχεια, ο πυρήνας όλων των προβλημάτων που μαστίζουν την ήπειρο. Αυτές οι συνθήκες έχουν καταστροφικές επιπτώσεις στη φυσική και ψυχική υγεία των παιδιών και θεωρούνται σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και τροχοπέδη στη διαδικασία της αειφόρου ανάπτυξης.

Αξίζει, πάντως, να αναφερθούν και οι πολιτιστικές ρίζες του φαινομένου. Οι κοινωνίες εντός της αφρικανικής ηπείρου θεωρούσαν τη συμμετοχή των παιδιών στην εργασία ως μορφή κοινωνικοποίησης, κατά την οποία μπορούσαν να αποκτήσουν σημαντικές δεξιότητες, απαραίτητες για την επιβίωσή τους, αντίληψη που εξακολουθούσε να ισχύει και στην αποικιοκρατία, μέχρι την θέσπιση ορισμένων ανεπιτυχών εκπαιδευτικών πολιτικών. Με αυτόν τον τρόπο, η παιδική εργασία μοιάζει να είναι διαχρονική και εξακολούθησε να θεωρείται αποδεκτή και στη νέα μετά-αποικιακή τάξη.

Σταδιακά, όμως, αυτή η συνεχιζόμενη κατάσταση μεταβαλλόταν με την εμφάνιση σύγχρονων απόψεων στο θέμα, βασιζόμενων κυρίως σε οικονομικές μετρήσεις. Η έλλειψη, παρόλα αυτά, οικονομικής προόδου οδήγησε αφενός, την οικονομία της ηπείρου να βασίζεται άμεσα στον πρωτογενή τομέα, με έμφαση στην γεωργία και αφετέρου στην παθολογική εξάρτηση από την εξαγωγή αγαθών στις ανεπτυγμένες χώρες. Η κατάσταση αυτή παραμένει αμετάβλητη μέχρι σήμερα, με την εξωτερική οικονομική βοήθεια να αποτελεί μια ανυπέρβλητη αναγκαιότητα, παρά την ανάκαμψη που σημειώθηκε τον 21ο αιώνα.

Ενώ θα μπορούσαμε να μιλάμε ώρες για το πρόβλημα της παράνομης παιδικής εργασίας, κρίσιμο είναι να γίνει μνεία και στα αίτια, τα οποία τροφοδοτούν τόσα χρόνια το φαινόμενο αυτό. Ένας από τους λόγους για τους οποίους θεωρείται ανέφικτη η μείωση της φτώχειας στη Αφρική, και, δυστυχώς είναι απ' τις λίγες γεωγραφικές περιοχές του πλανήτη, όπου αντί να μειώνεται, αυξάνεται είναι το γεγονός ότι η γονιμότητα είναι πολύ υψηλότερη στα φτωχά νοικοκυριά και από τα 7,9 παιδιά που έχει κάθε νοικοκυριό κατά μέσον όρο τα 3,5 παιδιά κάτω των 14 ετών μεγαλώνουν σε συνθήκες ακραίας

φτώχειας, με οδυνηρές συνέπειες για τη διατροφή και την εκπαίδευσή τους. Περίπου ένα 20% των Αφρικανών ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, αδυνατώντας να αναζητήσουν έστω και λίγο καθαρό νερό, και φαγητό, ζωτικό για την επιβίωση τους. Η διασπορά του φαινομένου έγινε εντονότερη, με την έναρξη της πανδημίας του κορονοϊού, όπου πολλές άπορες οικογένειες αναγκάζονται να καταφεύγουν σε οποιαδήποτε μορφή εργασίας, προκειμένου να λαμβάνουν έστω τα αναγκαία αγαθά για το βίο τους.

Κεφάλαιο 1.3 - Η επιδείνωση της κατάστασης στην εποχή της πανδημίας

Με το lockdown, που επιβλήθηκε σχεδόν σε όλες τις χώρες του κόσμου, πολλά σχολεία της Αφρικής έκλεισαν και κάποια από αυτά ακόμα δεν έχουν ανοίξει, παρά την άρση των περιοριστικών μέτρων. Επομένως, το δωρεάν σχολικό γεύμα, που το σχολείο προσέφερε στα παιδιά, λείπει πλέον από την καθημερινότητά τους. Εφόσον, λοιπόν, το σχολείο, ως κύρια πηγή ελευθερίας των παιδιών αυτών και ως μοναδική διέξοδος από την εργασία παραμένει κλειστό, τα παιδιά δεν έχουν πια δικαιολογία για να μην εργάζονται. Το δικαίωμα στην εκπαίδευση είναι κατοχυρωμένο από το Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού και συγκεκριμένα αναφέρεται στο άρθρο 28. Ωστόσο, τα πράγματα και οι καταστάσεις στην Αφρική δεν είναι τόσο φιλελεύθερα, σε σχέση με άλλες ηπείρους. Τα παιδιά εκεί δεν έχουν περιθώρια επιλογής.

Κεφάλαιο 1.4 - Παιδική Πορνεία

Ωστόσο, αρκετά συχνό φαινόμενο αποτελεί και η παιδική πορνεία που παρατηρείτε στην Αφρική με έμφαση στα θηλυκά κυρίως μέλη της κοινότητας. Η παιδική πορνεία είναι απαγορευμένη και επίσημα από το Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού με έναρξη ισχύος τη 18 Ιανουαρίου του 2002. Εκεί αναφέρονται αναλυτικά οι απαγορεύσεις για την παιδική πορνεία, την εμπορία παιδιών και την παιδική πορνογραφία¹. Συμπληρωματικά, όπως αναφέρει ο Ρόμπερτ Μπούλτεν, επικεφαλής καταστάσεων έκτακτης ανάγκης της ανθρωπιστικής οργάνωσης World Vision

¹ Άρθρο 1 του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία. Υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ και άνοιξε για υπογραφή, κύρωση και προσχώρηση με την απόφαση 54/263 της 25.5.2000.

στην Αγκόλα, «κορίτσια 12 με 17 ετών πουλούν το κορμί τους για ένα δολάριο, το οποίο αρκεί για να αγοράσουν ένα κιλό φασόλια ή δύο κιλά καλαμπόκι. Κι άλλα θα το κάνουν ακόμη και για 40 σεντ προκειμένου να αγοράσουν κάτι φαγώσιμο, έστω και λίγο ψωμί». Ανάλογη είναι η κατάσταση και στη Ζιμπάμπουε όπου ανήλικα κορίτσια κάνουν σεξ ακόμη και για 30 σεντ του δολαρίου. Λόγω των άθλιων συνθηκών ζωής όπως ξηρασία, φτώχεια, λειψυδρία, πολεμικές συγκρούσεις, η απόγνωση πολλών κοριτσιών έχει κορυφωθεί με αποτέλεσμα να καταφεύγουν στο σεξ για να αγοράσουν ελάχιστα τρόφιμα. Συχνά, όταν η πείνα θεριεύει, τα κορίτσια αναγκάζονται να εγκαταλείψουν το σχολείο για να βοηθήσουν τις οικογένειές τους να βρουν τρόφιμα ή να φέρουν κάποιο εισόδημα. Επιπλέον, η επισιτιστική κρίση έχει αυξήσει τα περιστατικά βιασμών, όπως συμβαίνει στην Αγκόλα, καθώς, για να βρουν καθαρό νερό και κάτι φαγώσιμο, κορίτσια και γυναίκες περπατούν μεγάλες αποστάσεις στα δάση, όπου οι κίνδυνοι επιθέσεων είναι πολλαπλάσιοι. Συγκεκριμένα, την περίοδο από το 2005 ως το 2020, πάνω από 8.000 παιδιά υπέστησαν σεξουαλική βία, ενώ 4.800 αγόρια και κορίτσια απήχθησαν (οι αριθμοί που αναφέρονται αφορούν περιστατικά επαληθευμένα από τα Ηνωμένα Έθνη).

Κεφάλαιο 1.5 - Παιδικοί Γάμοι

Άλλη μια σημαντική παραβίαση των δικαιωμάτων του παιδιού είναι και οι παιδικοί γάμοι, οι οποίοι παρατηρούνται συχνά στην αφρικανική ήπειρο. Συγκεκριμένα, σήμερα βρίσκονται εν ζωή 650 εκατομμύρια κορίτσια και γυναίκες τα οποία έχουν παντρευτεί ως παιδιά. Η Νιγηρία είναι η χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό, καθώς αγγίζει το 76%, η Κεντροαφρικανική Δημοκρατία και το Τσάντ κινούνται σε ίδια επίπεδα, με ποσοστά 68% και 67% αντίστοιχα, ενώ στη Δυτική και Κεντρική Αφρική το 37% των νέων γυναικών παντρεύτηκε πριν την ηλικία των 18 ετών. Από τη άλλη παρατηρούνται και παιδικοί γάμοι στα αγόρια ωστόσο αγγίζουν μικρότερα ποσοστά (Τα παραπάνω στοιχεία είναι από έρευνα της UNICEF το 2020). Η πρακτική αυτή είναι απαγορευμένη από διεθνή νομικά κείμενα όπως την Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού που δεν γίνεται ρητή αναφορά στους παιδικούς γάμους αλλά το δικαίωμα στην απαγόρευσή τους στοιχειοθετείται μέσω άλλων διατάξεων. Αναλυτικά, στο άρθρο 12 παράγραφος 1 της Σύμβασης αναφέρεται ρητά πως «τα Κράτη

που συμμετέχουν στην Σύμβαση εγγυώνται στο κάθε παιδί πως έχει το δικαίωμα» ελεύθερης έκφρασης της γνώμης του «σχετικά με οποιοδήποτε θέμα το αφορά, με γνώμονα φυσικά τις απόψεις του παιδιού ανάλογα με την ηλικία του», ενώ στο άρθρο 13 παράγραφος 1 δηλώνεται ξεκάθαρα το δικαίωμα των παιδιών «στην ελευθερία της έκφρασης». Στη συνέχεια, το άρθρο 16 παράγραφος 1 προσεγγίζει με ακόμα μεγαλύτερη σαφήνεια το πεδίο της ιδιωτικής ζωής, σημειώνοντας πως κανένας δεν έχει το δικαίωμα επέμβασης στην ιδιωτική ζωή ενός παιδιού και του περιβάλλοντός του ειδικά «με σκοπό να το βλάψει». Παράλληλα, στο άρθρο 19 παράγραφος 1 μνημονεύεται το κομμάτι της βίας με όλα τα συμβαλλόμενα κράτη να παροτρύνονται στη λήψη μέτρων με σκοπό την πρόληψη από «κάθε μορφή βίας, προσβολής ή βιαιοπραγιών σωματικών ή πνευματικών, εγκατάλειψης ή παραμέλησης, κακής μεταχείρισης ή εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας». Τέλος, το άρθρο 24 κάνει ρητή αναφορά στις «επιβλαβείς παραδοσιακές πρακτικές που βλάπτουν την υγεία των παιδιών» και στην κατάργησή τους.

Μία από τις πιο συχνές αιτίες αυτής της παραβίασης είναι πως πολλές οικογένειες αντιμετωπίζουν το γάμο των κοριτσιών ως λύση απέναντι στις συνθήκες φτώχειας. Αυτό συμβαίνει, γιατί το άχθος των εξόδων της κόρης μετατοπίζεται στον σύζυγό της, με αποτέλεσμα η οικογένεια να έχει να συντηρήσει ένα άτομο λιγότερο. Παράλληλα, σε κοινότητες, όπου οι οικονομικές συναλλαγές αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας γάμου, μια προίκα ή η «τιμή της νύφης» είναι συχνά ευπρόσδεκτο εισόδημα για φτωχές οικογένειες, οι οποίες μερικές φορές επιδιώκουν το γάμο των κοριτσιών σε μικρότερη ηλικία, για να αποφύγουν την πιο ακριβή προίκα που απαιτεί ο γάμος των μεγαλύτερων κοριτσιών (Οι *Girls Not Brides* αποτελούν έναν οργανισμό που δραστηριοποιείται ειδικά στην αντιμετώπιση της παραβίασης των παιδικών γάμων και στον οποίον συμμετέχουν πάνω από 100 χώρες παγκοσμίως).

Επίσης, σε πολλές περιπτώσεις, ο γάμος θεωρείται το καταφύγιο των κοριτσιών για την προστασία τους από ενδεχόμενους κινδύνους. Έχει αποδειχθεί πως σε συνθήκες ανθρωπιστικών κρίσεων, πολεμικών

συρράξεων ή φυσικών καταστροφών, τα ποσοστά αυξάνονται ραγδαία. Είναι γεγονός πως οι 9/10 χώρες με τα υψηλότερα ποσοστά παιδικών γάμων είναι ευάλωτες ή εξαιρετικά ευάλωτες λόγω των ανθρωπιστικών κρίσεων.

Ακόμη, ανησυχητική είναι και η έλλειψη επαρκών πόρων για την παροχή υλικοτεχνικής υποδομής και φαρμακευτικών σκευασμάτων που ενέχει μεγάλα ποσοστά νεογνικής θνησιμότητας. Για παράδειγμα, στη Ανγκόλα το ποσοστό φτάνει το 49%, στο Σουδάν το 30%, στη Γουινέα το 40%, στη Νιγηρία το 34% ή στο Κονγκό το 30% (τα παραπάνω προέκυψαν από έρευνα του 2019).

Κεφάλαιο 1.6 - Παιδική Μετανάστευση

Όλα αυτά όπως είναι φανερό, οδηγούν ένα μεγάλο ποσοστό παιδιών στην μετανάστευση. Αναλυτικότερα, το 2014, καταγράφηκαν περισσότερες από 6.100 αφίξεις ανήλικων αιτούντων άσυλο ή μεταναστών στην Ελλάδα, διά θαλάσσης στη μεγάλη πλειονότητα των περιπτώσεων, σύμφωνα με στοιχεία που παρείχαν η ελληνική αστυνομία και η ελληνική ακτοφυλακή στην Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR). Ορισμένα παιδιά και γονείς με τους οποίους πραγματοποίησε συνεντεύξεις η *Human Rights Watch* ανέφεραν ότι εγκατέλειψαν τις χώρες τους για να αποφύγουν τη στρατολόγηση από τους Ταλιμπάν στο Αφγανιστάν ή την κατάταξη στον στρατό της Συρίας ή τη στρατολόγηση από ομάδες ανταρτών. Ο *Hani*, ένας 17χρονος που ταξίδεψε μόνος του από την Ιντλίμπ της βορειοδυτικής Συρίας, ανέφερε στη *Human Rights Watch* ότι έφυγε από τη χώρα για να αποφύγει τη στρατιωτική θητεία. «Μπορεί να μείνεις εκεί μέχρι να πεθάνεις ή μέχρι να τελειώσει ο πόλεμος», είπε.

Δυστυχώς, τα δεδομένα παραβιάσεων επιδεινώνονται καθημερινά όπως τόνισε η Κάριν Χάισλερ, αρμόδια για την προστασία των παιδιών στην περιοχή της Δυτικής και της Κεντρικής Αφρικής. Μεταξύ του 2019 και του 2020, ο αριθμός των σοβαρών παραβιάσεων με θύματα παιδιά αυξήθηκε κατά 35%, υπολογίζει η υπηρεσία του ΟΗΕ για τα παιδιά. Για αυτό τον λόγο η λήψη δραστικών μέτρων κρίνεται απαραίτητη, καθώς η ανάγκη καταπολέμησης αυτού του προβλήματος της καταπάτησης των δικαιωμάτων των παιδιών παραμένει μεγάλη και επείγουσα.

Κεφάλαιο 2^ο - Δράσεις Διεθνών Οργανισμών

Παρόλα αυτά, πέρα από την ύπαρξη νομικών πλαισίων που απαγορεύουν αρκετές από τις παραβιάσεις τυπικά, υπάρχουν αρκετοί Μη Κερδοσκοπικοί Οργανισμοί οι οποίοι δραστηριοποιούνται ενεργά με στόχο την υποστήριξη και τη βοήθεια της Αφρικανικής ηπείρου και κατ' επέκταση των παιδιών που καθημερινά έρχονται αντιμέτωπα με άθλιες συνθήκες διαβίωσης. Πιο αναλυτικά, η *light for Africa* κινεί ένα πρόγραμμα υποστήριξης του παιδιού ενισχύοντας οικονομικά τα έξοδα εκπαίδευσης, δίνοντας τη δυνατότητα σε πολλά παιδιά να παρακολουθήσουν τα μαθήματά τους αλλά συγχρόνως βοηθάει τόσο την οικογένειά του όσο και το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο με σκοπό την αύξηση του βιοτικού επιπέδου. Σε αυτό το πρόγραμμα έχει την δυνατότητα να συμμετάσχει και ο καθένας από εμάς δίνοντας 10 ευρώ τον μηνά στον οργανισμό. Επίσης, το «Φως της Αφρικής» υλοποιεί προγράμματα «Συλλογής Βρόχινου Νερού» από στέγες σχολείων εγκαθιστώντας συστήματα νεροσυλλεκτών, αποθηκεύοντας έτσι το βρόχινο νερό σε δεξαμενές 6000 λίτρων. Με αυτό τον τρόπο, δίνουν την δυνατότητα στα παιδιά να έχουν πρόσβαση σε νερό ακόμα και τις περιόδους ξηρασίας όπου το νερό που διανέμεται μέσω του δικτύου δεν είναι επαρκές. Ήδη μέχρι σήμερα έχουν εγκατασταθεί 3 Συστήματα Συλλογής Βρόχινου Νερού στο Καμερούν. Ακόμη, στο πλαίσιο ενίσχυσης εκπαιδευτικών υποδομών, σε συνεργασία με τον IOCC, απέστειλαν πάνω από 15.000 βιβλία στο Καμερούν τα οποία και διανεμήθηκαν μέσω του Υπουργείου Παιδείας του Καμερούν σε δημοτικά σχολεία της χώρας.

Επιπλέον, στις περισσότερες χώρες της Αφρικής υπάρχουν ΜΚΟ που υποστηρίζονται από χορηγίες και κατέχουν ένα σημαντικό ρόλο στο τομέα της εκπαίδευσης. Ενδεικτικά τέτοιες ΜΚΟ είναι η *OxFAM*, η *Save the Children*, η *Build Africa*, η *Africa Educational Trust* κ.ά. Ενδεικτικά, η *Africa Educational Trust* επικεντρώθηκε στην ανάπτυξη νέων και καινοτόμων τρόπων παροχής προγραμμάτων βασικής και μη τυπικής εκπαίδευσης για μειονεκτούντα παιδιά και νέους, με έμφαση σε όσους ζουν σε αγροτικές περιοχές.

Συμπληρωματικά, δράσεις έχουν πραγματοποιηθεί και από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Συγκεκριμένα, πρόσφατες δωρεές του Ιδρύματος Σταύρος

Νιάρχος προσπάθησαν να μεγιστοποιήσουν την πρόσβαση στην εκπαίδευση για τρεις συγκεκριμένες ομάδες παιδιών στην Αφρική: τα παιδιά-πρόσφυγες, τα κορίτσια, και τα παιδιά που ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές. Ο οργανισμός *CAMFED* εργάζεται στην Αφρική για να διασφαλίσει ότι όλα τα κορίτσια, ιδίως στις αγροτικές περιοχές, μπορούν να έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση και στις ευκαιρίες στις οποίες οδηγεί, και πως η πορεία τους δεν θα ανακοπεί από έναν παιδικό γάμο ή μια πρόωρη εγκυμοσύνη. Πρόσφατη δωρεά του Ινστιτούτου Σταύρος Νιάρχος για την υποστήριξη του έργου του οργανισμού στη Ζάμπια προσφέρει άμεση οικονομική βοήθεια στις πιο ευάλωτες οικογένειες, με σκοπό να μειωθεί η πιθανότητα εγκατάλειψης του σχολείου για χιλιάδες παιδιά. Η δωρεά υποστηρίζει επίσης τον *CAMFED* στις προσπάθειές του για βελτίωση των εγκαταστάσεων σε εκατό σχολεία, την κατάρτιση εκατοντάδων εκπαιδευτικών για την υποστήριξη των μαθητών με στρατηγικές εντατικής εκμάθησης, την εφαρμογή προγραμμάτων προσφοράς γευμάτων σε δεκάδες χιλιάδες μαθητές, καθώς και για τη διανομή κιτ αυτοδιδασκαλίας για την εντατική εκμάθηση στο σπίτι. Το 96% των κοριτσιών που προσεγγίζει με το έργο του ο *CAMFED* στη Ζάμπια, ολοκληρώνουν επιτυχώς την εκπαίδευσή τους.

Αποτίμηση

Εννέα στα 10 παιδιά στην Αφρική δεν πληρούν τα κριτήρια που έχει θέσει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) για μια στοιχειωδώς αποδεκτή διατροφή και δύο στα πέντε δεν καταναλώνουν τακτικά γεύματα. Η παιδική εργασία πληθαίνει συνεχώς, φαινόμενα παιδικής πορνείας αυξάνονται, η μετανάστευση ασυνόδευτων παιδιών μεγαλώνει και σε γενικές γραμμές οι συνθήκες ζωής τους παραμένουν δύσκολες με την παραβίαση των δικαιωμάτων τους να αποτελεί καθημερινό φαινόμενο. Όλα, αυτά απαιτούν την κινητοποίηση και συνεργασία των κρατών με στόχο την υποστήριξη της αφρικανικής οικονομίας καθώς η υγεία, η ψυχολογία και η ασφάλεια αυτών των παιδιών βρίσκονται σε κρίσιμη κατάσταση και η άμεση δράση κρίνεται αναγκαία. Σίγουρα, οι προαναφερθείσες δράσεις βοηθούν σε μεγάλο βαθμό τα προβλήματα ωστόσο υπάρχει ακόμα μεγάλο περιθώριο προόδου στο οποίο όλοι μπορούμε να συμβάλουμε και να προσφέρουμε σε όλα τα παιδιά της Αφρικής ισότιμα δικαιώματα.

Βιβλιογραφία

Διπλωματικές εργασίες

- Σαντίκου Παναγιώτα, Η Βρεφική θνησιμότητα στην Ευρώπη, στις χώρες της Αφρικής και της Λατινικής Αμερικής και η πιθανή συσχέτιση της με το ΑΕΠ και τις δαπάνες για την υγεία, Διπλωματική εργασία, Πειραιάς 2017, σελ. 102, παράγραφος 4.4.
- Μυρωτής Παναγιώτης, Ο Ρόλος της Κοινωνίας των Πολιτών και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στις Δημόσιες Πολιτικές Μια περιπτωσιολογική μελέτη, Διπλωματική εργασία, Πειραιάς 2021, σελ.47, παράγραφος 4.2.

Διαδικτυακές πηγές

- Από πείνα οι μισοί θάνατοι στην Αφρική, δημοσιευμένο στο: www.efsyn.gr.
- Νίκος Λαλιώτης, Έλλειψη νερού στην Αφρική, www.slideshare.net.
- Πουλάνε το κορμί τους για ένα κομμάτι ψωμί, δημοσιευμένο στο: www.efsyn.gr.
- Οι παραβιάσεις των δικαιωμάτων των παιδιών τροφοδοτούν τη μετανάστευση, www.hrw.org.
- Παιδικοί Γάμοι: Μια βίαιη πρακτική με έκφυλες διαστάσεις που πρέπει να τερματιστεί, www.focusanima.gr.
- *Light of Africa*, δημοσιευμένο στο: www.liofa.org.
- Η Ημέρα του Παιδιού της Αφρικής και η Πρόσβαση στην Εκπαίδευση ως Κεντρικός Άξονας Δράσης», Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, δημοσιευμένο στο: www.snf.org.

Νομοθεσία

- Προαιρετικό Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και παιδική πορνογραφία, υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ και άνοιξε για υπογραφή, κύρωση και προσχώρηση με την απόφαση 54/263 της 25.5.2000, έναρξη ισχύος: 18 Ιανουαρίου 2002 σύμφωνα με το άρθρο 14, κείμενο: UN Document A/RES/54/263.